

Author: CSANÁDY, Pál-ERDÉLYI, Nóra-PÓLUS, Károly
Title: NEW WORLD TRENDS IN KINDERGARTEN CONSTRUCTION =
ÚJ VILÁGTRENDEK AZ ÓVODAÉPÍTÉSBEN
Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 30-35, DOI: 10.33268/Met.2026.3.4
<https://doi.org/10.33268/Met.2026.3.4>

Received: 04 June 2026

Accepted: 17 June 2026

Published: 01 July 2026

MI CASITA KINDERGARTEN AND CULTURAL CENTER, BROOKLYN, NEW YORK, USA; WONDERFOREST NATURE KINDERGARTEN, BROOKLYN, NEW YORK, USA; GYÖNGYSZEM KINDEGARTEN, BUDAPEST, HUNGARY; ARCHITECTS: BAAO ARCHITECTS, 4|MATIV, PALETTE ARCHITECTURE, ARCHIKON

Highlighting a global shift in kindergarten architecture from mere functionality toward spaces integrating pedagogy, environmental psychology, and mental well-being. Referencing updates in Budapest's 13th district and Brooklyn case studies like Mi Casita and Wonderforest, the text traces a transition from sensory-overloaded spaces to minimalist, high-awareness environments. Modern educational design replaces rigid frontal instruction with flexible layouts, mobile furniture, and natural materials that support parallel activities and self-directed play. This shift accommodates neurodiversity by incorporating quiet niches and structured zones that protect children from visual overstimulation, aligning with parental expectations for holistic development.

01

ÚJ VILÁGTRENDEK AZ ÓVODAÉPÍTÉSBEN

AZ ÓVODAPEDAGÓGIA ÉPÍTÉSZETI VETÜLETEIRŐL

Világszerte egyre nagyobb figyelem irányul arra, hogy az óvodai környezet miként hat a gyermekek fejlődésére. A korábbi évtizedekben az intézmények tervezésénél elsősorban a funkcionalitás és a férőhelyszám volt meghatározó szempont, ma azonban egyre inkább előtérbe kerül a kérdés: hogyan támogathatja maga a tér a tanulást, a jóllétet és a gyermekek sokféle fejlődési szükségletét?

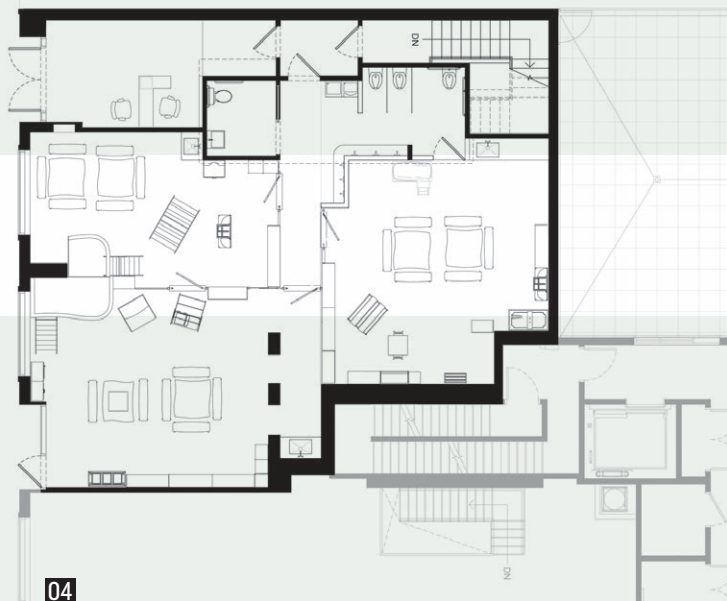
MI CASITA ÓVODA ÉS KULTURÁLIS KÖZPONT, BROOKLYN, NEW YORK
ÉPÍTÉS: Barker Associates Architecture Office (BAAO Architects) and 4|Mativ Design Studio | STATIKA: Avishay Mazor, PE | GÉPÉSZET: Levin Engineering | BERUHÁZÓ: Philip Ferrara | MŰSZAKI ELLENŐR: Ace Inspections | GENERÁLKIVITELEZŐ: 360 Interior Concept | FOTÓ: Lesley Unruh

02

03

04

- 01 Tágas terek, természetes anyagok - ez az új trend
- 02 Léptékben illeszkedni a gyerekekhez
- 03 Kuckóra is szükség van
- 04 Az apró Mi Casita (Házacskám) óvoda alaprajza

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
BAAO Architects, 4IMATIV,
Palette Architecture, Archikon

FOTÓ | PHOTO
 Lesley Unruh, Pavel Bendov, James Clark
 (V2com), Kocs Balázs (Archikon)

SZERZŐ | AUTHOR
 CSANÁDY Pál, ERDÉLYI Nóra,
 PÓLUS Károly

—E szemléletváltásról beszélgettünk Erdélyi Nórával, a XIII. Kerületi Egyesített Óvoda intézményvezetőjével és Pólus Károssal, az Archikon vezető építészevel, aki számos díjnyertes óvodafejlesztés tervezője.

—A világ különböző pontjain eltérő körülmények között működnek az óvodák, mégis egyre több közös irány rajzolódik ki. Budapest XIII. kerülete ebből a szempontból különösen érdekes példa: az önkormányzat átlagosan két-évente újít fel óvodai intézményt, amelyek nem csupán műszaki korszerűsítést jelentenek, hanem pedagógiai szemléletváltást is.

—Bár az óvodaválasztás során továbbra is az óvodapedagógus személye a legfontosabb tényező, a tapasztalatok szerint a családok egyre nagyobb érdeklődést mutatnak a megújult intézmények iránt. Nem pusztán azért, mert esztétikusabbak, hanem mert egy olyan komplex szemléletet képviselnek, amelyben az építészet, a környezetpszichológia, a fenntarthatóság és a pedagógia egymást erősítve jelenik meg.

—Az elmúlt évtized egyik legjelentősebb változása, hogy a digitális környezetben felnövő gyermekek szükségletei alapvetően átalakultak. Míg korábban a minél több inger

05

06

07

biztosítása számított korszerűnek, ma egyre több kutatás figyelmeztet a vizuális túlterhelés és a folyamatos ingeráradat káros hatásaira.

„Ezeket a gyermekeket ma már nem elsősorban újabb és újabb ingerekkel kell ellátnunk, hanem meg kell védenünk a túlzott ingerterheléstől” – fogalmaz Erdélyi Nóra.

— Ennek megfelelően a modern óvodákban egyre inkább háttérbe szorulnak a túlszűfolt terek, a minden felület beborító dekorációk és a játékokkal túlterhelt környezet. A cél nem az üresség, hanem a tudatosság: olyan környezet kialakítása, amely segíti a figyelem összpontosítását, támogatja az elmélyült játékot, és lehetőséget ad az önálló felfedezésre.

— Pólus Károly szerint ez az építészeti gondolkodás jelentős változást kíván a térhasználatban is.

„Ma már nem lehet és nem is szükséges huszonöt gyermeket egy helyre ültetni, és frontális módon irányítani őket. Sokkal inkább olyan tereket kell létrehozunk, amelyekben párhuzamosan zajló tevékenységek

valósulhatnak meg, ahol a gyermekek mozoghatnak, kérdezhetnek, felfedezhetnek.”

— Ehhez rugalmasan alakítható terekre, mobil bútorokra és kevesebb, de tudatosabban használt eszközre van szükség. A cél, hogy a környezet ne vonja el a figyelmet, hanem támogassa az adott tevékenységet.

— A szemléletváltás egyik legfontosabb eleme a neurodiverzitás elfogadása. Az óvodákban egyre gyakrabban találkoznak eltérő fejlődési utat bejáró gyermekekkel, akik számára különösen fontosak a jól strukturált, biztonságos és differenciált terek.

— A természetközeli anyaghasználat, a kuckók, az elvonulásra alkalmas helyek és a kisebb aktivitási zónák nem csupán az autizmussal élő vagy érzékenyebb gyermekek számára jelentenek előnyt, hanem valamennyi gyermek fejlődését támogatják.

— A XIII. kerület tapasztalatai szerint mindez a családok számára is egyre érthetőbbé válik. Megjelent egy tudatosabb szülői generáció, amely nemcsak a táplálkozás vagy

01
02

08
09
10

03
04
06
07

- 05 A természet jelei már messziről látszanak
- 06 Alaprajz a közös játszóval
- 07 Odaát sem minden tökéletes: minden egy térben

WONDERFOREST TERMÉSZETI ÓVODA, BROOKLYN, NEW YORK
 ÉPÍTÉS: Peter Miller vezető tervező | ÉPÍTÉS MUNKATÁRSAK: Rebecca, Matus Ferguson | GENERÁLKIVITELEZŐ: Nucor Construction Corp. | STATIKA: Basic Group | VILÁGÍTÁSTECHNIKAI TANÁCSADÓ: Palette Architecture | AKUSZTIKAI TANÁCSADÓK: Palette Architecture | VILLAGMOSSÁG: Basic Group | GÉPÉSZET: Basic Group | FOTÓ: Pavel Bendov, James Clark

az egészséges életmód kérdéseiben tájékozott, hanem a gyermekek mentális jóllétével és a környezet hatásaival kapcsolatban is érzékenyebb.

„A nemzetközi példák szintén ebbe az irányba mutatnak. A japán Takaharu és Yui Tezuka [1] által tervezett, mára ikonikusnak számító Fuji Kindergarten közel húsz évvel ezelőtt mutatta meg, hogy a gyermekek szabad mozgására, természetes kíváncsiságára és önállóságára építő terek milyen erőteljes hatással lehetnek a fejlődésre. Az ott megjelenő alapelvek – a nyitottság, a mozgásszabadság,

a természetközelség és a rugalmas térhasználat – ma már világszerte hatnak az óvodatervezésre. [2]

„A megújulás ugyanakkor nem csupán pedagógiai kérdés. A korszerű intézmények tervezésében kiemelt szerepet kap az akusztika, a levegőminőség és a természetes megvilágítás is.

„A megfelelő teremakusztika alapvető fontosságú. Ha sikerül csökkenteni a zajterhelést egy foglalkoztatóban, nagyon gyorsan megjelenik az igény arra is, hogy

a folyosók, az öltözők vagy a tornatermek hasonló minőségű környezetet biztosítsanak” – mondja Pólus Károly.

—A megfelelő szellőzés, a természetes fény, a szabályozható árnyékolás és a jó hangszigetelés ma már ugyanúgy a minőségi nevelési környezet részei, mint a korszerű pedagógiai módszerek.

—A természetközelség szintén meghatározó elem. Míg egyes országokban beltéri mesterséges környezetekkel próbálják pótolni a természetet, addig Magyarországon sok esetben a kültéri terek fejlesztése, a növényzet és a zöldfelületek gazdagítása kerül előtérbe. A XIII. kerület egyik óvodájában például egy közel ötven fából álló mini erdő kialakítása olyan sikeresnek bizonyult, hogy egy időre még egy róka is beköltözött a területre.

11

—A történet talán jól szimbolizálja azt a szemléletet, amely ma világszerte egyre nagyobb teret nyer: a gyermekek fejlődését nem a még több eszköz, még több dekoráció vagy még több program támogatja, hanem az a környezet, amely teret ad a kapcsolódásnak, a kíváncsiságnak, a mozgásnak és az önálló felfedezésnek.

05

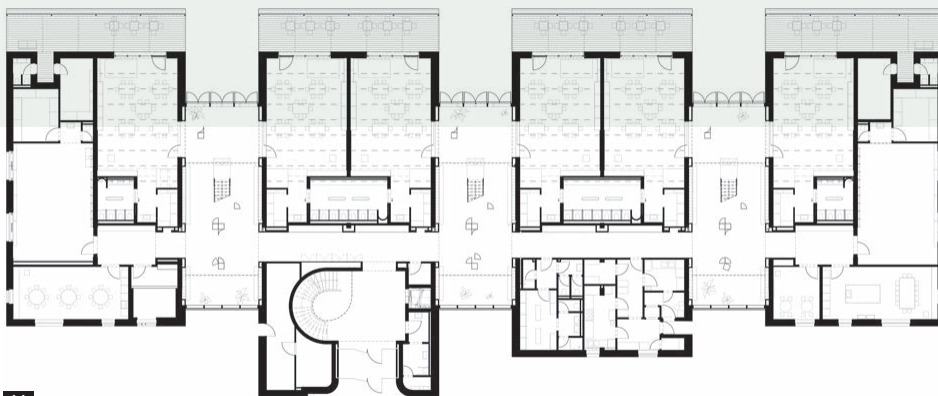
—A XIII. kerületben elindult változások azt mutatják, hogy az óvodák megújulása nem pusztán építészeti beruházás, hanem befektetés a gyermekek jövőjébe. Olyan szemléletváltás, amelynek tapasztalatai idővel nemcsak más önkormányzatokat, hanem az iskolák világát is inspirálhatják.

10

- 08 Mobil bútorok: flexibilitás az elsődleges
- 09 Bújható helyek, tágas terek
- 10 Közös tevékenység
- 11 Alaprajz az átalakítás utáni állapotról

*A gyermekek fejlődését
nem a még több eszköz,
még több dekoráció
vagy még több program
támogatja*

11

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Ware-Nagy, Orsolya: „Magasra nőnek / They grow tall”, *Metszet*, Vol 14, No 3 (2023), pp 20-25, hozzáférhető: <<https://doi.org/10.33268/Met.2023.3.2>> , [utolsó belépés: 2026-06-03].
- [2] Hashimoto, Tomoko - Hodi, Ágnes - Otsuki, Yuki: „Architectural Innovation and Educational Philosophy in Early Childhood Education and Care: The Case of Fuji Kindergarten in Japan”, *Docens Series in Education*, Vol 9, pp 14-28, hozzáférhető: <<https://docensjournal.org/index.php/docens/article/view/64/50>>, [utolsó belépés: 2026-06-03].

GYÖNGYSZEM TAGÓVODA, BP. XIII. KER.

ÉPÍTÉS, GENERÁLTERVEZŐ: Archikon Kft. | FELELŐS TERVEZŐ: Nagy Csaba, Pólus Károly | ÉPÍTÉSZ/BELSŐÉPÍTÉSZ TÁRSZERVEZŐ: Petró Noémi, Bordás Flóra, Batta Miklós, Urbán Jakab, Varga Bianka | MUNKATÁRSAK: Várhidi Bence, Zsidai Nikoletta | ÉPÜLETGÉPÉSZETI TERVEZŐ: Sor Zoltán (PHQ Kft.) | ÉPÜLETSZERKEZETI TERVEZŐ: Pintér Tibor (ÉKI Terv Mérnökiroda Kft.) | ÉPÜLETVILLAGMOSSÁGI TERVEZŐ: Karácsony István (AP Lightworks Kft.) | TŰZVÉDELMI TERVEZŐ: Decsi György (Fireeng Kft.) | SMART ÉPÜLETAUTOMATIKAI TERVEZŐ, RÁDIÓFREKVENCIA SZONOSÍTÁSI (RFID) TERVEZŐ: Miskolczi Imre (Miskolczi Energiatervező Kft.) | ÉPÍTETTŐ: Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat | KIVITELEZŐ: BUILD IT Mérnökiroda Zrt. | FOTÓ: Koch Balázs